

TARİH BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN PROJELERİ

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Saime YÜCEER

1. “Üniversitenin Oluşumunda Görev Alanların Anlatımıyla, Uludağ Üniversitesinin Kuruluş Öyküsü”

“Üniversitenin Oluşumunda Görev Alanların Anlatımıyla Uludağ Üniversitesinin Kuruluş Öyküsü” başlığını taşıyan ve “Cumhuriyet Dönemi Yerel Tarih Araştırmaları” dersini seçen, Tarih öğrencileriyle, yönetimimde gerçekleştirdiğimiz bu projeye, Uludağ Üniversitesinin Kuruluşunu, kurucu üyelerin anlatımıyla belgelemeyi hedefledik. Söyleşiler sonucunda Üniversitenin kuruluşu ile ilgili orijinal bilgilere ulaştık. Öğrenci merkezli olarak yürüttüğümüz söz konusu proje dahilinde gerçekleştirilen söyleşilerin metinlerine, “*Atatürkçü Bakış*” dergisinin Sözlü Tarih Köşesinde yer vererek Üniversitenin kuruluşu ile ilgili, ulaştığımız yeni bilgileri, okuyucularla paylaşmak istedik.

Öncelikle projede yer alan tanıklara teşekkür ediyorum. Ayrıca projede görev alan ve özverili çalışmalarıyla hedeflerini gerçekleştiren öğrencilerime de teşekkür ediyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Burada yukarıda adı geçen ve bir önceki sayıda iki örneğe yer verdiğimiz projeden bir anlatıyı daha sunuyoruz.

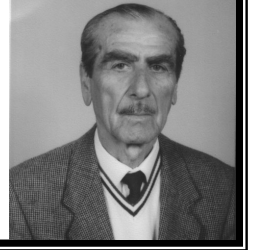
Adı Soyadı: Ertuğrul SEYHAN

Doğum Tarihi: 1930

Mesleği: Emekli öğretmen

Görüşme tarihi ve yeri: 30.12.2004-Bursa

Görüşmeyi yapan: Esin AYTAÇ

Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

İlkokul öğretmeni olarak 1948 yılında göreve başladım. İlkokul, ortaokul, lise, eğitim enstitüsü öğretmenliği yaptım. Milli Eğitim Müdürlüğü, İlköğretim Genel Müdürlüğü ve en sonda Almanya Eğitim Müşavirliği görevinden emekli oldum. Yalnız 1972 yılında bir haksızlığa uğradığım düşünceyle görevden ayrıldım. 1972-1973 yıllarında politikayla uğraştım. Ama politikanın bana göre olmadığı düşüncesiyle daha fazla devam etmeyerek ayrıldım. 1978 yılında memuriyete tekrar döndüm.

Kaç senedir Bursa'da yaşıyorsunuz?

Doğma büyüme Bursalıyım. Gemlik'in Umurbey köyündenim. 1957 yılında Bursa'ya İlköğretim müfettişi olarak tayin edildim. Ondan sonrada hep buradaydım.

Üniversitenin kuruluşu ile ilgili ilk teklif nereden geldi? Bize bu süreçten bahseder misiniz?

Bursa Rehberlik ve Araştırma Müdürü iken, Mart 1966'da Bursa Milli Eğitim Müdürlüğü'ne atandım. Daha göreve başlarken ilk yapmam gereken işleri planlamıştım. İlk işim Bursa'da bir üniversite açılması için çalışma yapmaktı. Yalnız bunun için ilk iş bir öğretim binası bulmak gerekiyordu. Şimdiki Osmangazi Kaymakamlık binası, daha önce Kız Öğretmen okuluydu. Öğretmen Okulu Muradiye'de, bu ek bina ise Altıparmak'ta idi. Öğretmenler ve öğrenciler bu iki bina arasında mekik dokuyor, idari zorluklar yaşanıyordu. Niyetim bu gerekçeleri ileri sürerek bu binayı Bakanlık'tan alarak üniversite için bir başlangıç binası yapmaktı. Niyetimi saklayarak uygulama ilkokulu adı altında Kız Öğretmen okulu bahçesinde 12 derslikli bir okul yaptırıldı. Binanın bittiği sırada Öğretmen Okulları Genel Müdürü Bursa'ya geldi. Okul Müdürü Kadri Çağal'la birlikte binaları takas etme fikrini Genel Müdür'e açtık. Genel Müdür eğer Bakan buna razı gelirse takasa izin vereceğini belirtti.

Bir müddet sonra Milli Eğitim Bakanı İlhami Ertem Bursa'ya geldi. Ona iki binanın takası hakkında gerçek niyetimi söyledim. Bakan evvela itiraz ettiyse de sonra Vali Ertuğrul Ünlüer ve Milletvekili Mustafa Tay-

yar'ın ısrarı üzerine kabul etti. Ben de binanın boşaltımı için emir verdim. Boşalan binada yapımı devam eden Çekirge'deki Cumhuriyet Lisesi öğrencileri ve 11 Eylül İlkokulu öğrencileri öğrenim gördü. Okulların yapımı bitince bina boşaltıldı.

Bu sırada Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay Bursa'ya geldi. Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu'nda verdiğimiz brifingde ben, Bursa'da bir üniversite açılmasının lüzumuna işaretlerle, Prof. Dr. Zafer Paykoç'un bu hususta vermiş olduğu ve sağlam gerekçelere dayalı raporu okudum. Paykoç raporunda İstanbul Üniversitesi'nin bir şubesinin Bursa'da açılmasını istiyordu. Buna istinaden bende önce Tıp Fakültesi açılması hususunda Cumhurbaşkanımızın aracı olmasını istihham ettim. Bununla kalmayarak İstanbul Tıp Fakültesi Dekanlığı'na resmen müracaatta bulunduk. O zaman ki Dekan Cihat Abaoğlu bir heyetle Bursa'ya geldi. Bakanlıktan aldığımız binayı gördü ve fakülte şubesinin açılmasını kabul etti. O yıl şube açıldı. 50 öğrenci alındı. Ancak ilk sene öğrenciler İstanbul'da öğrenim görecek, ancak ikinci yıl Bursa'da faaliyete geçecekti. Fakültenin açılışı, Bursa Üniversitesi için ilk ve çok önemli bir adımdı.

O sıralarda Milli Eğitim Bakanı olan Orhan Oğuz Bursa'ya geldiklerinde, kendisine Milli Eğitim Müdürlüğü'nden ayrılmak istediğimi, Rehberlik Merkezi Müdürlüğü'ne geri dönmek istediğimi söyledim. Sayın Bakan, "İktisadi ve Ticari İlimler Akademisini, Bursa Üniversitesini, Anadolu Lisesi'ni açmadan seni görevden almam. Bu üçünü tahakkuk ettir, hangi görevi istersen vereceğim," dedi. Bunun üzerine Eskişehir Akademi Başkanlığı ile temasa geçtik. Prof. Dr. Hasan Dirimtekin görüşmek üzere Bursa'ya geldi. Tıp Fakültesine tahsis edilen binayı ona da gösterdik Eskişehir Akademisi'nin şubesinin açılmasına karar verildi. 450 öğrencinin kaydı yapıldı. Bu öğrencilerin 400'ü Bursalı idi. Akademi açılacaktı ama pek çok eksik vardı. Ama bunlarında üstesinden geldik. Akademi açıldıktan sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden Prof. Dr. Erol Manisalı başkanlığında bir heyet beni evimde ziyaret ederek, fakültenin bir şubesinin burada açılması için ricada bulundular. İkinci bir binamız yoktu ve masrafları karşılayabilmemiz mümkün değildi. Akademinin yeterli olduğunu bildirerek ve özür dileyerek red cevabı verdim.

Sayın Orhan Oğuz'un ikinci isteğini de yerine getirerek Anadolu Lisesi'nin açılmasını sağladım. Artık sıra üçüncü istekteydi.

Üniversitenin oluşumu aşamasında ne gibi çalışmalar yapıldı ?

Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yanı sıra 1967'de kurduğumuz Üniversite Kurma Derneği'nin ikinci başkanı olarak görev yapıyordum. Akademinin bütün giderlerini anlaşma çerçevesinde Dernek karşılıyordu. Tabii para toplama işi de büyük ölçüde benim üzerimdeydi. Çevrem çok geniş olduğu için para toplamakta güçlük çekmiyordum.

Üniversite için benden büyük bir arazi bulmam istendi. Hamitler Köyü'nde 100 dönüm kadar hazineye ait bir arazi vardı. Bu yeri Prof. Dr. Cihat Abaoğlu başkanlığında gelen heyete gösterdik. Yerin küçük olduğunu söylediler. 6-12 bin dönümlük bir saha istediler. Ve kısa zamanda yer bulamazsak Eskişehir, Edirne'nin de talepleri olduğunu ve arsalarının hazır olduğunu ilave ettiler. Bursa ovası gibi verimli bir yerde böylesi büyük bir arazi bulmak hiçte kolay değildi. Vali Enver Saatçigil ve Orman Başmüdürü ile birlikte Uludağ eteklerinde yer aradık. Ama bulamadık. Ümidimiz kırılmıştı. Tam bu sırada bir tesadüf imdadımıza yetişmişti.

Bir gün Görükleliler daireme gelerek benden kasabalarında ortaokul açılmasını istediler. Bir bina bulmuşlar, gelip görmemi istediler. Gidip yeri ileriki günlerde gördüm. Ama gözüm ilerideki çayırılığa takıldı. Orayı sorunca yerin hazineye ait olduğunu söylediler, iki köye mera olarak tahsis edilmiş, 7-8 bin dönüm kadarmış. Ama çayır çok çabuk kuruyormuş ve fazla verim alamıyorlarmış. Sevinçle "Ortaokul tamam, şimdi sıra üniversitede. Mera hakkınızdan vazgeçerseniz burada üniversite açarız." dedim. Köylüler inanamadılar, onlara üniversitenin kendilerine sağlayacağı yarardan bahsettim. Köylü kabul etti. Beraberce merayı dolaştık ve Özlüce Köyü'ne gidip ihtiyar heyetini toplayarak konuyu görüştüm. Onlarda konuya çok sıcak yaklaştılar, ellerinden muvafakat yazısı alıp doğruca Vali Konağı'na gidip Vali Bey'e müjdeyi verdim. Vali Bey, evinden Cihat Abaoğlu'nu arayıp, üniversiteye yer bulduğumuzu söyledi. Heyet tekrar geldi. Bursa'ya 18 km. uzaklıkta olan bu yeri beğendiler. Ancak Devlet Planlama Müsteşarlığı'nın da onayı gerektiğini söylediler.

Devlet Planlama Müsteşarlığı'na gerekli müracaatı yaptık. O zaman Sosyal Planlama Şube Müdürü Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş konuyu incelemek üzere geldi. Sahayı ikimiz dolaştık, o da uygun buldu. Ancak İzmir yoluna cephe açılması ve aradaki şahıs yerlerinin satın alınması gerektiğini bildirdi.

Vali Enver Saatçigil başkanlığında, Belediye Başkanı, Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı, Özel İdare Müdürü ve benim iştirakimle bir toplantı yaptık. Ben gelişmeler hakkında bilgi verdim, satın alınması istenen yerlerin alımı için, Üniversite Kurma Derneği'ne para yardımı yapılmasının şart olduğunu bildirdim. Sonunda yardım etmeğe söz verdiler. Sözlerini tuttular da.

Üniversitenin kuruluşunda ekonomik ve diğer yönlerden halktan destek alındı mı?

Dernek ikinci başkanı olarak mal sahipleriyle görüşüp, pazarlığı ben yapıyor, ikna ederek el sıkışıyordum. Bir pusula ile Tapu Müdürü Osman Aktan'a gönderiyor, o hemen tapu muamelesi yapıyor, muhasip üye İlköğretim Müdürü İsmet Daldın parasını ödüyordu. Köylüler büyük anlayış gösterdiler ve fedakarlık ettiler. Hiç zorluk çıkarmadılar. Kısa zamanda İzmir yoluna kadar olan yerlerin çoğunu satın aldık.

Üniversitenin kurulmasına halkın yaklaşımı nasıldı ?

Halkın hiçbir olumsuz tavrı yoktu başta. Üniversite resmen kurulduktan sonra bizim paramız bittiği için alamadığımız arazinin bir kısmı kamulaştırılmış. Fiyatlarda büyük bir fark doğunca, satın aldığımız yerlerin mülk sahipleri, öfke ile bana lanet okumuşlar. Hatta duydum ki açılış töreninde “Üniversite istemiyoruz” sloganları atmışlar. Ama genellikle Bursa halkının üniversiteye bakışı çok sıcaktı ve maddi, manevi çok desteklediler.

Daha sonra nasıl gelişmeler oldu?

Üniversitenin arazisini İzmir yoluna kadar genişlettikten sonra haksız yere görevden alındım. Mart muhtırası sonunda kurulan hükümet böyle uygun görmüştü. Tayin edildiğim göreve gitmeyip memuriyetten istifa ettim ve Üniversite Kurma Derneği ile ilişkiyi kestim, köşeme çekildim.

Aradan yıllar geçti ve Türk Eğitim Vakfı'nın Bursa Şube Müdürlüğü teklif edildi. Teklifi kabul ettim. 5 bin dönümlük arazisini Türk Eğitim Vakfı'na bağışlayan Rıza Biçen'in vakıf senedini incelediğimde, bir öğrenci yurdu yapımını şart koştuğunu gördüm. Hemen harekete geçerek yurt binasının Uludağ Üniversitesi kampüs sahasında yapılmasını istedim. Teklifim kabul edildi ve açılmasında emeğim geçen üniversitenin bir de yurt binasına kavuşmasına vesile olmak beni çok mutlu etti.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şeyler var mı?

Bizden sonra dernek yönetiminde çalışanların bir televizyon programında, bizden hiç bahsetmemelerine çok içerledim. Yurt kurulması vesilesiyle Prof. Dr. Nihat Balkır ile tanıştık ve kendisine üniversite ile ilgili yapmış olduğum hizmetlerimden bahsettim. Ancak ondan sonradır ki, üniversitenin açılışında hizmeti geçenler listesine dahil edildim. Nasıl hayırlı bir iş yaptığımızı şimdi daha da iyi görüyorum. Bu konuda Zafer Paykoç'un hazırladığı raporunda büyük katkısı olduğunu itiraf etmek ve adını rahmetle anmak boynumuzun borcudur.